NARODOWE CENTRUM KULTURY

Ojczysty – dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

ŹRENICA to „LALKA”?

W niektórych wioskach Polski do dzisiaj źrenicę oka określa się mianem LALKA lub LALECZKA. Skąd się to wzięło? Kiedy rozmawiamy z kimś, stojąc z nim twarzą w twarz, i spojrzymy mu uważnie w oczy, dojrzymy w nich maleńkiego ludzika – malutką LALECZKĘ. Dzisiaj doskonale wiemy, że ta malutka LALECZKA to nikt inny jak my sami: w źrenicach naszego rozmówcy bowiem – jak w lusterku – odbija się nasza postać; dawniej jednak nie było to wcale takie oczywiste... Określanie źrenicy mianem LALKI nie jest wyłącznie polskim i do tego ludowym wynalazkiem. Już starożytni używali słowa pupilla - dosłownie: ‘dziewuszka, dziewczyneczka’, ale również: ‘laleczka’ – w znaczeniu ‘źrenica’. To znaczenie – razem ze słowem – przejęło także wiele języków europejskich: włoski (pupilla ‘źrenica’), francuski (pupille ‘źrenica), hiszpański (pupila ‘źrenica’), niemiecki (Pupille ‘źrenica’), angielski (pupil ‘źrenica’).